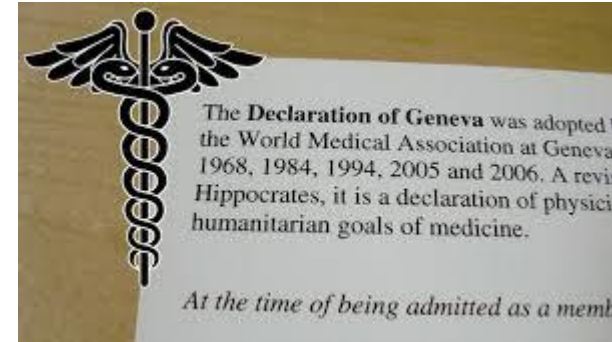

DE NIEUWE CODE: EEN BETER INSTRUMENT VOOR TUCHTHAVING?

LIEVEN WOSTYN

Declaration of Geneva “good medical conduct”

World Medical Association

Recent:

Patient autonomy

Sharing of knowledge

Physician well-being

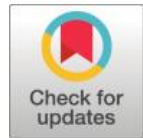
Autonomy of the medical profession, not only of the individual physician

BMJ 2018;360:k1025 doi: 10.1136/bmj.k1025 (Published 7 March 2018)

Page 1 of 2

EDITORIALS

Confronting unprofessional behaviour in medicine

Solutions will need to come from within the profession

Jo Shapiro *director*

Center for Professionalism and Peer Support, Brigham and Women's Hospital, Harvard Medical School, Boston, MA, USA

WET VAN 25 JULI 1938

Memorie van Toelichting

- Op vraag van “de openbare mening”
- Op vraag van het *geneesherenkorps*
  - *“geen maatregelen konden genomen tegen diegenen die onder de dekmantel van hun diploma zich overgeven aan kwakzalverij of aan de uitbuiting der zieken”*
  - *“niet mogelijk een rechtsgeding in te spannen tegen hen die de regels van de beroepseerlijkheid, welke de eer is van de geneesheren en de waarborg van de bevolking, met de voeten treden. Alleen een beroepsjurisdictie kan deze noodzakelijke rol vervullen.”*

ZELFREGULERING

- Zelfregulering binnen een bepaald wettelijk kader
- Zelfregulering
  - Opleggen van een deontologie (medische plichtenleer)
  - al dan niet wettelijk bindende verklaarde gedragsregels
  - gehandhaafd door een wettelijk voorzien tuchtrecht
  - (met zekere controle van de overheid)

RECHTSMACHT

Art. 2 KB nr. 79 10 november 1967

Rechtsmacht:

“in het bijzonder te waken over het naleven van de regelen van medische plichtenleer en over de handhaving van de eer, bescheidenheid, de eerlijkheid en de waardigheid van de op de lijst ingeschreven artsen.”

Tuchtrechtelijk

BRONNEN VAN MEDISCH TUCHTRECHT

1. Code van medische plichtenleer

Niet normerend

2. Wettelijk omschreven tuchtmisdrijven

WUG

Misbruiken van diagnostische en therapeutische vrijheid

Het niet delen van inlichtingen van geneeskundige aard met collega's

Het niet delen van de resultaten van preventief-geneeskundig onderzoek met behandelend arts

Ongeoorloofde honorariumverdeling

KB 79

Niet betalen bijdrage

KB NR. 79 10 NOVEMBER 1967

Art. 15 §1, eerste lid

Nieuwe Code

Algemene bepalingen

(Algemene bepalingen)

Professionaliteit

(Arts-patiëntverhouding)

Respect

(Arts-samenleving)

Integriteit

(Collegialiteit-samenwerking)

Verantwoordelijkheid

(Arts-andere beroepsbeoefenaars)

“Ware” deontologische regels

loyauteit ten opzichte van de patiënt

“Valse” of “minder ware” deontologische regels

persoonlijk belang of het belang van de groep

Bv. collegialiteit

Deontologie: plichtsethiek (internationaal niet zoveel gebruikt)

Professioneel gedrag “good medical conduct”

Ware regels

Tuchtrecht

Extra-professioneel gedrag

Normen en waarden van een beroepsgroep

CODE

Bundeling van deontologische regels

Nieuwe Code:

Respect

Integriteit

Verantwoordelijkheid

Professionaliteit

Vroegere Code (eerste 1975)

182 (1 opgeheven nr. 79) dus 181 artikels

nu

45 artikels

Nooit bindend verklaard geweest (cfr. H. NYS) wegens de bepaling voor 1990 omtrent het uitvoeren van zwangerschapsonderbreking

Provinciale raden hebben de Code niet nodig om toezichhoudende opdracht uit te voeren

Code creëert geen normen, maar explicitering van wat als bindende norm wordt beleefd

Bepalingen van de Code

- **niet tekstueel toepassen**
- **bepalingen kunnen aangehaald worden**
- **opgesomde regels niet beperkend**

GEBREK AAN BINDENDE KRACHT

Geen geschreven tuchtrecht

Code kan als instrument op zich niet worden toegepast of afgedwongen

Niet alleen tov artsen, maar ook tov provinciale raden

Bepalingen mogen wel aangehaald en geciteerd worden als deontologische regels

Art. 6 § 2 KB nr. 79 10 november 1967 verwijst naar het naleven van de regels van de geneeskundige plichtenleer (zeer breed geformuleerd)

~~*Nullum crimen sine lege*~~

WEL BINDENDE KRACHT

Advies Nationale Raad van 16 juni 2018

Meeste vennootschappen vermelden dat de bepalingen van de Code integraal deel uitmaken van de statuten...

KB. nr. 78 10 november 1967

Vier bepalingen

WAT VALT ER WEG?

Vennootschappen, associaties,.....

Vrijblijvende adviezen, maar

Had de Orde preventieve bevoegdheid?

A. LUST, “omtrent de

ART. 12

De arts kan voor zijn beroepsuitoefening samenwerkingsovereenkomsten afsluiten.

De arts vermijdt elke vorm van collusie.

De arts is steeds persoonlijk verantwoordelijk voor zijn medisch handelen.

De arts zorgt ervoor dat zijn beroepsuitoefening en de organisatie van de professionele samenwerking stroken **met de bepalingen van de medische deontologie**. Hij legt die afspraken schriftelijk vast.

Leidraad....

Quid met de contracten waarbij wijzigingen dienen voorgelegd te worden aan de provinciale raad?

PUBLICITEIT

“ iedere vorm van mededeling bij de uitoefening van een vrij beroep die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel heeft de afzet van goederen of diensten te bevorderen,...”

✓ Naar het nagestreefde doel kijken en niet naar de vorm

■ Zijn artsen ondernemers? **JA**

- F. DEWALLENS, "Artsen in de arena van het handelsrecht", *Artsenkrant* 2013, 2339,22
- D. FORNACIARI, *De wisselwerking tussen het mededingingsrecht en het recht op kwaliteitsvolle zorg van de patiënt*, die Keure, 2011,120
- P. SAELENS, "De overdracht van familiale ondernemingen en vennootschappen in het Vlaamse Gewest anno 2012", *R.W.* 2011-12, 43, 1870

■ Is de Orde een ondernemersvereniging? **JA**

Een beslissing waarin een tuchtsanctie gebaseerd wordt op een algemeen en absoluut reclameverbod en waarin elke vorm van mededinging veroordeeld wordt, is niet wettelijk gerechtvaardigd.

Cass. 25 februari 2000, A.R.98.0041.F

■ De raad zal *in concreto* moeten nagaan in welke mate het voeren van reclame de regels betreffende de eer en de waardigheid in het gedrang brengen.

■ De beslissingen van de Orde dienen aan de mededingingswet getoetst te worden.

■ Een raad kan nog de vrijheid van de mededinging beperken maar dan dient dit verantwoord te worden door de eisen van de volksgezondheid en fundamentele regels (eer, waardigheid, bescheidenheid, etc.)

BESLUIT

1. **Positieve deontologie**
2. ***Good medical conduct***
3. **Huidige Code ook niet bindend verklaard**
4. **In het oog springend: overeenkomsten, vennootschappen,...**
5. **Is er veel veranderd? Preventieve bevoegdheden?**
6. **Belangrijke overgangsfase: nog bepaalde clausules in overeenkomsten**
7. **Beter instrument voor tuchthaving? Preventief of therapeutisch?**
8. **Hervorming van de Orde?**

***The practice of
medicine is an art, not a
trade; a calling not a
business; a calling in
which your heart will be
exercised equally with
your head;***

**Sir William Osler
1849-1919**

